

[Per Stig Møller]

Men vi vil gerne videre, og vi vil gerne føle os mere trygge. Det er grunden til, at Udvalget vedrørende Dansk Sikkerhedspolitik i år skal drøfte spørgsmålet om iværksættelse af tillidskabende foranstaltninger inden for det sømilitære område.

Samtidig kan just den kendsgerning, at vi er på vej mod en sådan drøftelse i udvalget, skabe forundring over, at SF alligevel har ønsket en speciel debat i dag. Det materiale, der skal lægges til grund for udvalgets videre arbejde med dette emne, foreligger, som SF ved, efter aftale i udvalget først om nogle måneder. I udvalget skal vi til den tid drøfte nye indsatsmuligheder. Ønsket herom er allerede i november i fjor fremsat af NATO's parlamentariske forsamling, som hr. Hans Hækkerup var inde på det. Resolution nr. 200 opfordrer NATO til at udforske sømilitære tillidsskabende foranstaltninger, og nr. 203 gentager denne opfordring til regeringerne.

Denne udforskning vil finde sted og kan komme til at spille ind i videreførelsen af Stockholmforhandlingerne, hvor antallet af amfibiefartøjer og øvelser med disse kan sættes ned. Men indtil videre må vi, som den norske forsvarsminister, Johan Jørgen Holst, ifølge Aftenposten fra 10. januar 1989 udtrykte det, passe på, at de sømilitære tillidsskabende tiltag i nord »ikke virker til fordel for den stormagt, som ligger nærmest.«

Hvad denne stormagt angår, er det desværre en kendsgerning, at den ikke tager noget tillidvækkende initiativ over for os på dette område. Det gør USSR ellers mod øst, hvor det ifølge Gorbatsjov agter at nedskære tropperne og marinen med 200.000 mand. Her i vort område har man også bebudet store nedskæringer, som vi naturligvis hilser velkommen, men de berører ikke marinen.

Eftersom Danmark ikke just har bidraget til oprustningen i Østersøen, ville Sovjet vise en seriøs vilje til at få øget tilliden, ifald det ensidigt begrænsede sin store søkapacitet og sendte sine amfibiestyrker hjem sammen med de 1.000 spetznaz-soldater, der står rede til at blive sat i land hos os for at udøve terror i indledningen af et eventuelt angreb. Vi har intet af den slags og ingen offensiv kapacitet og derfor ikke noget at byde på som første skridt mod en sømilitær nedrustning. Men det har Warszawapagten sandelig.

Ved at foretage et sådant skridt kan USSR i gerning bekræfte, hvad Gorbatsjov så sent som den 16. januar i år talte om i Pravda, nemlig at USSR har besluttet at ændre sin styrkeopbygning for de væbnede styrkers vedkommende i en defensiv ånd. Lad denne defensive ånd sprede sig til den sovjetiske marine, for inden for vores hersker den faktisk allerede.

Endelig kunne forespørgerne formentlig forestille sig, at vi skulle indgå separataftaler med USSR; det kunne der jo ligge i dagsordenen. Det kunne selvfølgelig være hyggeligt: Til gengæld for vore tre fregatter i mølposen kunne USSR så lægge tre; til gengæld for én skrottet ubåd kunne USSR skrotte én. Jo, på den måde kan vi hurtigt blotlægge Danmark og øge vores usikkerhed.

Enhver vil kunne se, at kun i en større alliancepolitisk sammenhæng og set sammen med det landmilitære kan Danmark opnå mindre utryghed. Derfor har vi tilsluttet os NATO's forhandlingsoplæg og -plan, og derfor er vi også her enige med Johan Jørgen Holst, som i den nævnte artikel citeres for følgende: »Nærheden til Sovjetunionens baser i nord gør det nødvendigt med et fremskudt forsvar af NATO's sømilitære styrker.«

Kunne vi da ikke indgå specielle aftaler for Østersøens vedkommende? Vores trussel består jo i Warszawapagten Østersøflåde.

For det første ville dette bryde med alliance-solidariteten og lægge grunden til specielle zonearrangementer, der blot ville gøre en del af Vesteuropa mere usikker, fordi andre er blevet mere sikre, hvilket just er nordmændenes frygt. Og for det andet ville det fremme udviklingen mod at gøre Østersøen til det sovjetiske hav, som USSR og førhen Rusland altid har stræbt efter.

En speciel regulering af flådestyrkerne i Østersøen advarede SNU da også imod i »Flådestyrker og nordisk sikkerhedspolitik« fra 1986, hvor man i bind 1, side 268, skrev, at »en sådan regulering vil rejse mange problemer« – og forklarede dette på følgende måde:

»Den ville næsten uvægerlig indebære en begrænsning af bevægelsesfriheden i Østersøen for de NATO-stater, som ikke er kyststater, medens tilsvarende begrænsninger ikke ville gælde Sovjetunionen. Dette ville fremme de sovjetiske tanker om Østersøen som et lukket hav. En sådan udvikling kunne let medføre yderli-